

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Zagreb, 3. ožujka 2020.

Preporuka postupanja poslodavcima i radnicima koji zbog obavljanja prijevoznike djelatnosti višekratno odlaze u područja zahvaćena epidemijom COVID-19

Najvažnija mjera je obavijestiti i educirati zaposlenike o samoj bolesti i preporukama/općim mjerama zaštite.

Poslodavci bi trebali osigurati uvjete rada koji podrazumijevaju dostatne količine sapuna i jednokratnih ubrusa u sanitarnim čvorovima, redovito čišćenje prostorija dezinficijensima, te organizirati normalno funkcioniranje poslovnih procesa.

Postupci provjeravanja putnika koji ulaze u Hrvatsku definirani su na način da se osigura najveća moguća zaštita zdravlja stanovništva i putnika uz minimalno ometanje međunarodnog prometa.

Trenutna definicija zahvaćenog područja: Kina, Hong Kong, talijanske pokrajine Lombardija, Veneto, Emilia Romagna i Pijemont, Japan, Iran, Singapur, Južna Koreja (podložno promjenama, ovisno o razvoju situacije).

U posljednjoj izmijenjenoj uputi o postupanje s osobama koje su u zadnjih 14 dana prije ulaska u Hrvatsku boravile na području zahvaćenom epidemijom COVID-19 ili bile u kontaktu s oboljelima od COVID-19 od 28. veljače 2020. definiran je Postupak s osobama, strancima i hrvatskim građanima koji zbog posla prijevoza višekratno dolaze u Hrvatsku radi utovara/istovara robe i napuštaju Hrvatsku isti dan i hrvatskim građanima koji zbog posla prijevoza višekratno odlaze u zahvaćena područja.

Za osobe koje zbog posla prijevoza višekratno dolaze u Hrvatsku radi utovara/istovara robe i napuštaju Hrvatsku isti dan i hrvatske građane koji zbog posla prijevoza višekratno odlaze u zahvaćena područja koji su unazad 14 dana boravili u Kini, Hong Kongu, Japanu, Iranu, Singapuru, Južnoj Koreji te doputovali u Hrvatsku iz talijanskih pokrajina Lombardija, Veneto, Emilia Romagna i Pijemont provodi se:

- zdravstveni nadzor (javljanje zdravstvenog stanja teritorijalno nadležnom epidemiologu prema adresi stanovanja/boravka)

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Zdravstveni nadzor

- Granični sanitarni inspektor i/ili sanitarni inspektor Područnog ili Središnjeg ureda Državnog inspektorata će nakon provedenog anketiranja autoprijevoznika putem upitnika, a time i potvrde da nisu bolesni i da nisu bili u kontaktu s oboljelim od bolesti uzrokovane novim koronavirusom (SARS-CoV-2) izdati rješenje o podvrgavanju zdravstvenom nadzoru.
- Autoprijevoznik će se javiti s tim rješenjem teritorijalno nadležnom epidemiologu, prema mjestu stanovanja ako je hrvatski državljanin, a prema mjestu obavljanja utovara/istovara u Hrvatskoj ako je stranac.
- Ako se osoba ne javi sama epidemiologu, epidemiolog će kontaktirati osobu na temelju rješenja graničnog sanitarnog inspektora i/ili sanitarnog inspektora Područnog ili Središnjeg ureda Državnog inspektorata.
- Zdravstveni nadzor ovih osoba nema vremensko ograničenje, tj. traje cijelo vrijeme dok se područje u koje osoba vozi poslom ili iz kojega osoba dolazi poslom, smatra područjem zahvaćenim epidemijom COVID-19 bolesti. Provodi se na način da epidemiolog u prvom kontaktu objasni osobi mjere čuvanja zdravlja u zahvaćenom području i mjere smanjenja rizika od širenja eventualne infekcije na osobe u kontaktu u Hrvatskoj te obavezu javljanja u slučaju razvoja bolesti.

Osobi treba jasno dati do znanja da u slučaju bilo kakvih znakova bolesti dišnih puteva mora ostati kod kuće i javiti se teritorijalno nadležnom epidemiologu telefonom.

Potrebno je osigurati mogućnost izostanka s posla – privremena nesposobnost za rad za one koji imaju simptome infekcije dišnih putova, imaju povišenu temperaturu, grlobolju, kratak dah i kašlju.

Dakle, nakon što vozač dobije rješenje, javi se epidemiologu, dalje normalno radi, a sve pod uvjetom da nema nikakvih simptoma. U dogovoru s epidemiologom, definira se dinamika javljanja, naravno pod uvjetom da vozač u cijelom tom razdoblju nema nikakvih simptoma ili tegoba.

Važno je naglasiti da mora imati sa sobom rješenje koje je dobio kad se vraćao iz zaraženog područja, a kako bi granični policijski službenik vidio da je vozač već pod nadzorom i da ga ne treba više upućivati kod inspektora.

Nadalje, važno je da se vozači pridržavaju osnovnih higijenskih postupaka te prilikom utovara ili čekanja na utovar u objektima na zaraženom području svakako koriste rukavice, maske i zaštitna odjela te da imaju sa sobom sredstva za dezinfekciju ruku u onim situacijama kada ruke ne mogu redovito prati (alkoholni dezinficijens ili slično).

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Opće mjere zaštite

U objektima tvrtke autoprijevoznika važno je provoditi i poštivati opće mjere sprječavanje prijenosa infekcija. Svi djelatnici mogu se štititi poštivanjem općih mjera sprječavanja prijenosa infekcija.

Važno je osigurati dostupnost tekuće vode i sapuna u svrhu poštivanja osnovnih higijenskih normi.

Uz navedeno potrebno je sve djelatnike podsjećati na pridržavanje preporuka općih mjera zaštite od respiratornih infekcija:

- redovito perite ruke sapunom i vodom te sušenje ruku jednokratnim ručnicima ili koristite dezinficijens na bazi alkohola
- kada kašljete i kišete prekrijte usta i nos papirnatom maramicom i poslije ju odbacite u koš za otpad te operite ruke
- izbjegavajte bliski kontakt s osobama koji imaju simptome infekcije dišnih putova, imaju povišenu temperaturu, grlobolju, kratak dah i kašlju.

Specifične mjere zaštite:

- Vozač koji prevozi putnike među kojima ima putnika sa sumnjom na COVID-19 i vozački prostor odvojen je od ostatka vozila nije potrebno nositi masku, dovoljno je održavati higijenu ruku češćim pranjem ili gelom za dezinfekciju na bazi 70% alkohola te održavati prostorna udaljenost od najmanje 1 metar u socijalnom kontaktu. U slučaju da pregrada ne postoji, potrebno je nositi medicinsku masku na licu i održavati higijenu ruku češćim pranjem ili gelom za dezinfekciju na bazi 70% alkohola.
- Vozač koji nema izravnog kontakta s putnikom sumnjivim na COVID-19, ali nema pregrade između vozačke kabine i ostatka vozila dovoljno je održavati udaljenost od 1 metra u socijalnom kontaktu posebne je važnosti održavati higijenu ruku češćim pranjem ili gelom za dezinfekciju na bazi 70% alkohola.
- Vozači koji prevoze putnike trebaju održavati higijenu svog neposrednog radnog prostora – vozačkog mjesta i kabine tako da povremeno prebrišu površine koje se često dotiču rukama sa sredstvom za dezinfekciju površina.

S obzirom na epidemiološku situaciju, situacija se brzo može mijenjati, pa se i ove preporuke mogu promijeniti, stoga pratite mrežne stranice HZJZ-a (www.hzjz.hr) i Ministarstva zdravstva (www.zdravlje.gov.hr) na kojima se svakodnevno objavljuju ažurirani podatci vezano uz koronavirus, kao i mjere prevencije:

<https://zdravstvo.gov.hr/koronavirus-i-mjere-prevencije/4952>

<https://www.hzjz.hr/medunarodna-istrazivanja/koronavirus-najnoviji-podatci/>

<https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/pitanja-i-odgovori-o-novom-koronavirusu-2019-ncov/>

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

OSNOVNE INFORMACIJE O NOVOM KORONAVIRUSU (SARS-CoV2) I BOLESTI KOJU UZROKUJE COVID-19

1. Što je novi COVID-2019? Što je SARS—CoV-2?

Novi koronavirus koji se pojavio 2019. godine nazvan je SARS—CoV-2, otkriven je u Kini krajem 2019. Radi se o novom soju koronavirusa koji prije nije bio otkriven kod ljudi. Bolest uzrokovana tim virusom naziva se COVID-2019.

2. Odakle potječu koronavirusi?

Koronavirusi su virusi koji cirkuliraju među životinjama no neki od njih mogu prijeći na ljude. Nakon što prijeđu sa životinje na čovjeka mogu se prenositi među ljudima.

Velik broj životinja su nositelji koronavirusa. Na primjer, koronavirus bliskoistočnog respiratornog sindroma (MERS-CoV) potječe od deva dok SARS potječe od cibetke, životinje iz reda zvijeri srodnih mačkama.

3. Može li se ovaj virus usporediti sa SARS-om ili sezonskom gripom?

Novi koronavirus otkriven u Kini genetski je usko povezan s virusom SARS iz 2003. i ta dva virusa imaju slične karakteristike, iako su podaci o ovom virusu još uvijek nepotpuni.

SARS se pojavio krajem 2002. godine u Kini. U razdoblju od osam mjeseci 33 države su prijavile više od 8000 slučajeva zaraze virusom SARS-a. Tada je od SARS-a umrla jedna od deset zaraženih osoba.

Trenutno dostupne informacije nisu dovoljne da bi se sa sigurnošću moglo reći koliko je smrtonosan 2019-nCoV. Ipak, preliminarni nalazi ukazuju da je on manje smrtonosan od SARS-CoV.

Iako se nCoV i virusi gripe prenose s osobe na osobu i mogu imati slične simptome, ta dva virusa su vrlo različita te se stoga i ponašaju drugačije. Još je prerano donositi zaključke o načinu širenja 2019-nCoV. Ipak, preliminarni podaci ukazuju da se 2019-nCoV prenosi kao SARS.

4. Kako se virus prenosi? Koliko lako se on širi?

Iako virus potječe od životinja, on se sada širi s osobe na osobu (prijenos s čovjeka na čovjeka). Trenutno dostupni epidemiološki podaci nisu dovoljni za utvrđivanje lakoće i uspješnosti širenja virusa među ljudima. Izgleda da se virus uglavnom prenosi kapljičnim putem pri kihanju i kašljanju.

Trenutno se procjenjuje da vrijeme inkubacije 2019-nCoV (vrijeme između izlaganja virusu i pojave simptoma) traje između dva i 12 dana. Iako su ljudi najzarazniji kada imaju simptome nalik gripi, postoje naznake da neki ljudi mogu prenijeti virus bez da imaju simptome ili prije nego se oni pojave. Ukoliko se ovaj podatak potvrdi, to će otežati rano otkrivanje zaraze 2019-nCoV. To nije neuobičajeno kod virusnih infekcija, kao što se vidi iz primjera ospica, ali za ovaj novi virus nema jasnih dokaza da se bolest može prenijeti prije pojave simptoma.

Ako se ljudi zaraženi 2019-nCoV testiraju i na vrijeme dijagnosticiraju te se provedu stroge mjere kontrole zaraze, vjerojatnost uspješnog prijenosa s čovjeka na čovjeka među europskim stanovništvom je niska. Sustavna provedba mjera za prevenciju i kontrolu pokazala se učinkovitom u kontroli SARS-CoV i MERS-CoV virusa.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

MEDICINSKE INFORMACIJE

1. Koji su simptomi zaraze 2019-nCoV?

Koliko je poznato, virus može uzrokovati blage simptome slične gripi poput:

- povišene tjelesne temperature
- kašlja

- otežanog disanja
- bolova u mišićima
- umora

U težim slučajevima javlja se teška upala pluća, sindrom akutnog otežanog disanja, sepsa i septički šok koji mogu uzrokovati smrt pacijenta. Osobe koje boluju od kroničnih bolesti podložnije su težim oboljenjima.

2. Jesu li neki ljudi pod većim rizikom od drugih?

Općenito djeca, starije osobe i osobe s kroničnim bolestima (poput povišenog tlaka, srčanih bolesti, dijabetesa, poremećaja jetre i bolesti dišnih puteva) imaju veći rizik razvoja težih simptoma zaraznih bolesti. S obzirom da se radi o novoj bolesti te su dostupni podaci nepotpuni, još ne znamo koje skupine ljudi imaju teži ishod zaraze COVID-19.

3. Postoji li liječenje bolesti uzrokovane SARS—CoV-2?

Ne postoji posebno liječenje za ovu bolest. Pristup liječenju pacijenata s infekcijama vezanim uz koronavirus je liječenje kliničkih simptoma (npr. povišene temperature).

Pružanje njege (npr. pomoćna terapija i praćenje – terapija kisikom, infuzija i antiviralni lijekovi) može biti vrlo učinkovito kod zaraženih osoba.

4. Gdje se mogu testirati?

Ako vaš liječnik smatra da se trebate testirati na SARS—CoV-2, uputit će vas u daljnji postupak. Trenutno se dijagnostika provodi samo u Klinici za infektivne bolesti u Zagrebu.

PREVENCIJA

Što učiniti ako sam bio u bliskom doticaju s osobom oboljelom od COVID-19?

Osoba koja je tijekom zadnjih 14 dana bila u bliskom kontaktu s oboljelim od COVID-19 bit će stavljena pod aktivni nadzor u samoizolaciji. To znači da će osoba biti u samoizolaciji doma, mjeriti tjelesnu temperaturu jednom dnevno te javiti zdravstveno stanje nadležnim epidemiologom. Ako osoba pod zdravstvenim nadzorom razvije znakove respiratorne bolesti, epidemiolog koji provodi nadzor postupit će u skladu sa sumnjom na COVID-19 (dogovara se transport u bolnicu radi dijagnostike i liječenja), a kontakti se stavljaju pod zdravstveni nadzor. Ako osoba po završetku zdravstvenog nadzora ne razvije simptome respiratorne bolesti, epidemiolog šalje obavijest o završetku zdravstvenog nadzora nadležnim ustanovama.

Koja su pravila za dezinfekciju/pranje ruku?

Pranje ruku sapunom i vodom ključni su za sprječavanje infekcije. Ruke treba prati često i temeljito sapunom i toplom vodom najmanje 20 sekundi. Kada sapun i voda nisu dostupni možete koristiti

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

dezinficijens koji sadrži najmanje 60 % alkohola. Virus ulazi u tijelo kroz oči, nos i usta. Stoga nemojte dirati lice (oči, nos i usta) nemojte dirati neopranim rukama.

Jesu li kirurške maske učinkovita zaštita protiv SARS—CoV-2?

Kirurške maske sprječavaju širenje infekcije s bolesnih ljudi na druge. Kirurške maske su manje učinkovite u zaštiti ljudi koji nisu zaraženi. Za uobičajeni socijalni kontakt s oboljelim dovoljna je kirurška maska i održavanje udaljenosti najmanje jedan metar od bolesnika. Zdravstvenim djelatnicima koji su u doticaju s pacijentima za koje se sumnja ili je potvrđen SARS—CoV-2 savjetuje se korištenje kirurške maske ili maske veće razine filtriranja (FFP2), a kod zahvata gdje se stvara aerosol FFP3 maske.

Postoji li cjepivo protiv SARS—CoV-2?

Trenutno ne postoji cjepivo protiv koronavirusa, pa tako ni protiv SARS—CoV-2. Zato je važno spriječiti infekciju ili njeno daljnje širenje.

Štiti li me ovogodišnje cjepivo protiv gripe od SARS—CoV-2?

Virus gripe i SARS—CoV-2 su vrlo različiti i cjepivo protiv sezonske gripe ne štiti od bolesti uzrokovane virusom SARS—CoV-2.

Međutim, sezona gripe u Europi još traje, a cjepivo protiv gripe je najbolja dostupna zaštita od sezonske gripe.